

PhDr. Simona Binková, CSc.
Středisko ibero-amerických studií FFUK

Posudek vedoucího diplomové práce

Jaroslava Kutová, *Obraz conquistadora Lopeho de Aguirre v hispánské literatuře*, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Středisko ibero-amerických studií, Praha 2013, 101 str. + příl.

Diplomantka se ve své práci zabývá historickou osobností Lopeho de Aguirre (zemř. 1561), conquistadora vykreslovaného jako násilníka či blázna a rebela proti králi, který zahynul rukou vlastních lidí. Rozhodla se porovnat jeho obraz v dobové (španělské) historiografii, která sledovala zájmy krále a koloniální administrativy, a v (převážně hispanoamerické) krásné literatuře doby post-boomu a jeho proměny. Příliš ambiciózní projekt naštěstí včas redukovala na analýzu kroniky Francisca Vázqueze, přímého účastníka výpravy, jejímž protagonistou se Aguirre posléze stal, a na román argentinského prozaika Abela Posse. I přesto zohledňuje i řadu dalších děl Aguirremu věnovaných, jak kronikářských, tak literárních - ale také např. filmových.

Autorka prokázala rovněž velmi dobrou orientaci nejen po sekundární literatuře vážící se k tématu, ale i schopnost využít literárně-teoretických prací a aplikovat je na předmět svého zájmu – zde plně zhodnotila svou předchozí filologicky zaměřenou průpravu během bakalářského studia v Ústavu románských studií. To jí bylo i nepochybnou výhodou při četbě a analýze kronik 16. stol. – jejich jazyk je pro dnešního čtenáře v mnoha ohledech obtížný a nalézt adekvátní prostředky k jeho převodu pro potřeby citací je úkolem pro již zkušeného překladatele. Přesto se kolegyni Kutové dařilo nalézt citlivá řešení. Rozhodnutí uvádět v těchto (mnohdy nejednoznačných, jindy dobově vázaných a nesnadno řešitelných) případech nejen vlastní překlad, ale i znění originálu z edic obtížně dostupných považuji za opodstatněné: pro jazykově nadstandardně vybaveného čtenáře její práce se otvírá možnost vlastního čtení a interpretace originálu, zatímco pro méně zdatného znalce jazyka její překlad představuje solidní interpretaci v mateřském jazyce.

Kolegyně Kutová projevila při vypracování diplomové práce mimořádnou samostatnost a vyzrálost, a pokud se vyskytly naprosto okrajové (většinou právě překladové) nejasnosti, řešily jsme je v průběhu práce (i přesto – výjimečně - zůstaly některé zčásti neopravené:

arkebuzy, Nicaragua, u překladového titulu *Sedm záhad* chybí bibliografické údaje – pozn. 223; překlad slova *familiar* – neimplikuje pojetí v duchu inkvizice: donašeč, tajný spolupracovník? místo *osobního ducha*? – str. 90).

K úvaze dávám: otázka identifikace řeky Maraňon (dnes název části toku Amazonky) s Aguirreho trajektorií – představa, že doplul po Amazonce až k ústí by znamenala, že se několik set kilometrů plavil portugalským územím a vyplul do moře někde v široké deltě Amazonky: k ostrovu Margarita by mu zbývala plavba podél značné části SV pobřeží kontinentu (někteří autoři, včetně koloniálních ale uvádějí, že vplul do moře proti ostrovu Trinidad, což by nasvědčovalo plavbě po Orinoku – o možném spojení obou řek se vědělo už za kolonie, ale dlouho se o něm pochybovalo).

: fakt, že Aguirre zavraždil Fernanda de Guzmán a obklopil se svými neurozenými stoupenci ještě nemusí znamenat nastolení „kolektivní vlády maraňonců,“ ani revoluní změnu (str. 71), neboť povýšení jeho stoupenců bylo jen náhradou starých (aristokratických) elit novými. Takových případů se v historii udála řada, ale změna společenského pořádku obvykle cílem nebyla, jen výměna elit. V tom bych se přiklonila spíše k názoru Beatriz Pastor.

: zamyslet se, proč u Ricarda Palmy převažuje tradiční pojetí Aguirra

Znovu podtrhávám velikou samostatnost při zpracování tématu, zvládnutí širokého spektra otázek a literatury – od historické po literárně-teoretické, z nichž vychází a samostatně aplikuje a rozvíjí, zvládnutý citační úzus, v celé práci kultivovaný výraz. Považuji tuto práci nejen za příklad vynikající diplomové práce, ale domnívám se, že splňuje zásadní podmínky i pro její uznání za práci rigorózní. Hodnotím známkou výborně.

V Praze, 23.5.2013